

Nr 115.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1949/50 till ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen m. m. (3:e avd.)

I propositionen nr 147 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 11 mars 1949, föreslagit riksdagen att dels besluta, att såsom villkor för statsbidrag till skolhälsovård skall föreskrivas att genom skolläkarens försorg skall i arbetsbok för elever vid skolan införas i 27 § nya arbetarskyddslagen avsett läkarintyg, dels ock under femte huvudtiteln till Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Det ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser angående arbetsbok för minderåriga samt läkarundersökning och årlig läkarbesiktning av minderåriga, som erfordras utöver vad nya arbetarskyddslagen därom stadgar. Frågan om anslag till vissa ersättningar, vilka böra utgå av statsmedel, måste emellertid bli föremål för riksdagens prövning.

Arbetsbok bör enligt departementschefen utfärdas utan kostnad för den minderåriga. Särskild ersättning anses icke böra utgå till lärare eller pastor, som utfärdar sådan bok. Det borde i första hand ankomma på skolläkare att i arbetsboken införa läkarintyg. Föreskrift om skyldighet för skolläkare i detta hänseende borde intagas i tillämpningskungörelsen till nya arbetarskyddslagen. Läkarintyget borde grundas på det beträffande den minderåriga vid skolan förda hälsokortet samt i den mån så befinnes erforderligt särskild av skolläkaren företagen undersökning.

I likhet med 1938 års arbetarskyddskommitté, som i betänkande (SOU 1946: 60) avgivit förslag i ämnet, anser departementschefen att den minderåriga icke bör ha utgift för att skolläkaren i arbetsboken för in läkarintyg. Då införandet av läkarintygen måste anses utgöra ett naturligt led i skolhälsovården anses det emellertid ur administrativ synpunkt icke lämpligt, att särskild ersättning till skolläkaren utgår av statsmedel för nämnda bestyr. Därest införandet av läkarintyg i arbetsböckerna befinnes innebära en sådan merbelastning för skolläkarna att deras ersättning med anled-

ning härav bör höjas, förutsättes frågan om ökning av statsbidraget till skolhälsovården få upptagas till prövning. F. n. saknas tillräckligt underlag för ett bedömande av detta spörsmål. Tills vidare föreslås därför icke skola vidtagas annan åtgärd än att såsom ytterligare villkor för statsbidrag till skolhälsovården införes, att eleverna utan särskild kostnad skola få läkarintyg infört i arbetsböckerna.

Arbetsarkyddsstyrelsen, som den 7 mars 1949 avgivit förslag i ämnet, har därvid föreslagit, att staten skall svara för kostnaden för den första läkarundersökningen av minderåriga i kommuner, där statsunderstödd skolhälsovård icke är införd. Departementschefen finner detta rimligt. Då ca 90 procent av folkskolans elever redan åtnjuta statsunderstödd skolhälsovård och antalet skoldistrikt där sådan hälsovård finnes torde komma att relativt snabbt ytterligare ökas, beräknas den ekonomiska belastningen för statsverket icke behöva bli av mera betydande storlek. Det belopp, som högst må av läkare begäras i ersättning för ifrågavarande undersökningar, förutsättes få fastställas av Kungl. Maj:t.

Beträffande frågan om de på staten fallande kostnaderna för de årliga läkarbesiktningarna av minderåriga har departementschefen bl. a. framhållit, att enligt f. n. gällande bestämmelser staten svarar för ersättning till besiktningsläkare för resekostnaderna vid läkarens resor till arbetsplatserna för sådan besiktning. Riksdagen har icke anmält erinran mot det i propositionen 1948: 298 förordade förslaget att staten efter nya arbetsarkyddslagens ikraftträdande skall svara jämväl för traktamentsersättning till besiktningsläkaren. I de fall då besiktningsläkaren är förste provinsialläkare eller provinsialläkare anses ifrågavarande ersättningar, liksom f. n. är fallet beträffande nu av statsmedel utgående ersättning, böra bestridas från det under elfte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Resekostnader.

Beträffande minderåriga i skogs- och flottningsarbete är avsikten, att de själva skola uppsöka läkare för att undergå den årliga besiktningen. Riksdagen har icke anmält erinran mot det i propositionen 1948: 298 förordade förslaget att sådan läkarbesiktning skall vara kostnadsfri för den minderåriga samt att kostnaden för läkarintygets anskaffande skall bestridas av statsmedel. För ändamålet föreslås skola anvisas ett särskilt förslagsanslag under femte huvudtiteln. Från detta anslag skulle även bestridas de i det föregående nämnda ersättningarna, vilka skola bestridas av statsmedel, med undantag av rese- och traktamentsersättning till besiktningsläkare som är förste provinsialläkare eller provinsialläkare.

Säkra hållpunkter saknas för beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår under det nya anslaget. I avbidan på erfarenhet förordar departementschefen att anslaget uppföres med 30 000 kronor. Anslaget har rubricerats Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetsarkyddslagen.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) besluta, att såsom villkor för statsbidrag till skolhälsovård skall föreskrivas att genom skolläkarens försorg skall i arbetsbok för elever vid skolan införas i 27 § nya arbetarskyddslagen avsett läkarintyg;

b) till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1949/50 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Stockholm den 29 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Berling, fröken Andersson, herrar Sundelin, Hesselbom, Andrée och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Boman i Kieryd, Hjalmarson, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Ståhl, Lindholm, Pettersson i Dahl, Bergstrand, Hoppe, Persson i Vinberg och Henriksson.
